

POSTANOWIENIE

Dnia 21 czerwca 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Siwek

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.
po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 21 czerwca 2023 r.,
sprawy **M.S.**
skazanej z art. 190a § 1 k.k. w zw. z art. 31 § 2 k.k.
z powodu kasacji wniesionej przez obrońcę
od wyroku Sądu Okręgowego w T.
z dnia 9 grudnia 2022 r., sygn. akt II Ka 393/22
zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w D. T.
z dnia 15 czerwca 2022 r., sygn. akt II K 471/21.

p o s t a n o w i ł

- I. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;**
- II. zwolnić skazaną od ponoszenia kosztów sądowych postępowania kasacyjnego, obciążając nimi Skarb Państwa.**

UZASADNIENIE

M.S. została oskarżona o to, że w okresie od nieustalonego dnia (...) do dnia (...) w miejscowości O., woj. [...], uporczywie nękała M.J., I.J. i K.M. w ten sposób, że wszczynała bezpodstawnie wobec nich awantury, kierowała głośnie wyzwiska wobec pokrzywdzonych, poniżała ich, znieważała ich słowami powszechnie uznanymi za obelżywe, kontrolowała co robią pokrzywdzeni, rozpowiadała nieprawdziwe informacje, oskarżała ich o czyny których nie popełnili, złośliwie zakłócała ciszę nocną przez podchodzenie do posesji pokrzywdzonych, grabienie liści w porze nocnej, obserwował ich posesję, co wybudziło u pokrzywdzonych

uzasadnione okolicznościami poczucie zagrożenia, udręczenia i istotnie naruszyło ich prywatność, przy czym w czasie popełniania przestępstwa miała w znacznym stopniu organiczną zdolność rozpoznania znaczenia czynu i pokierowania swoim postępowaniem, tj. o popełnienie przestępstwa z art. 190a § 1 k.k. w zw. z art. 31 § 2 k.k.

Sąd Rejonowy w Dąbrowie Tarnowskiej wyrokiem z 15 czerwca 2022 r., sygn. akt II K 471/21, uznał M.S. za winną popełnienia zarzucanego jej czynu wyczerpującego znamiona art. 190a § 1 k.k. w zw. z art. 31 § 2 k.k., za który wymierzył jej karę 10 miesięcy pozbawienia wolności (pkt I). Na mocy art. 41a § 1 i § 4 k.k. orzekł wobec oskarżonej zakaz zbliżania się na odległość nie mniejszą niż 20 metrów do pokrzywdzonych M.J., I.J. i K.M. oraz zakaz wszelkiego kontaktowania się bezpośrednio i pośrednio z wymienionymi na okres lat 5 (pkt II). Na poczet orzeczonej wobec tej oskarżonej kary pozbawienia wolności Sąd Rejonowy zaliczył także okres jej zatrzymania w sprawie (pkt IX), a także rozstrzygnął w przedmiocie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej oskarżonej przez obrońcę wyznaczonego z urzędu oraz o kosztach postępowania (pkt. X i XII).

Sąd Okręgowy w Tarnowie, po rozpoznaniu apelacji wniesionych przez m. in. oskarżoną i jej obrońcę a także pełnomocników oskarżycieli posiłkowych, wyrokiem z 9 grudnia 2022 r., sygn. akt II Ka 393/22, zaskarżony wyrok Sądu I instancji zmienił m. in. w odniesieniu do M.S. w ten sposób, że wymiar kary pozbawienia wolności orzeczonej wobec tej oskarżonej w pkt. I obniżył do 6 miesięcy pozbawienia wolności (pkt I.1), w pozostałym zaś zakresie zaskarżony wyrok co do M.S. utrzymał w mocy, zwalniając oskarżoną od ponoszenia kosztów postępowania odwoławczego (pkt II). Rozstrzygnął również w przedmiocie nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej wymienionej przez adwokata z urzędu (pkt III).

Kasację od wyroku Sądu odwoławczego wniosła obrońca M.S., która zaskarżając to orzeczenie w całości, zarzuciła:

1. mające istotny wpływ na jego treść naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 201 k.p.k. w zw. z art. 193 § 1 k.p.k., poprzez pominiecie zarzutu oddalenia wniosku dowodowego o dopuszczenie dowodu z opinii innego zespołu biegłych lekarzy psychiatrów – pomimo faktu, iż opinia biegłych

lekarzy psychiatrów A.W. i O.G. jawi się jako dokument niepełny, nierzetelny, wewnętrznie sprzeczny,
- także art. 17 § 1 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 31 § 1 i 2 k.k., poprzez pominiecie wyjaśnienia kwestii poczytalności M.S. w zakresie popełniania czynu objętego aktem oskarżenia.

Skarżąca wskazując na powyższe zarzuty wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Tarnowie do ponownego rozpoznania.

Prokurator Rejonowy w Dąbrowie Tarnowskiej w odpowiedzi na kasację wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja jest oczywiście bezzasadna.

Zgodnie z art. 523 § 1 k.p.k. kasacja może być wniesiona tylko z powodów uchybień z art. 439 k.p.k. lub innego rażącego naruszenia prawa, jeśli mogło ono mieć wpływ na treść orzeczenia. Oznacza to, że katalog postaw wniesienia kasacji jest ściśle określony do dwóch rodzajów uchybień, a brak stwierdzenia uchybień należących do bezwzględnych przyczyn odwoławczych powoduje, że inne naruszenia prawa, na które powołano się w kasacji, muszą mieć charakter nie tylko istotny, ale także mogący w sposób rzeczywisty rzutować na wydane w sprawie rozstrzygnięcie. Podkreślenia natomiast wymaga fakt, że w postępowaniu kasacyjnym nie przeprowadza się kolejnej kontroli pierwszoinstancyjnego orzeczenia, zwłaszcza w obrębie zarzutów uprzednio już podniesionych w apelacji, które zostały właściwie rozpoznane i omówione przez sąd II instancji. Oczekiwanie kontroli wyroku sądu I instancji w postępowaniu kasacyjnym, wypaczałoby sens i charakter tego nadzwyczajnego postępowania, sprowadzając rolę Sądu Najwyższego, do Sądu kolejnej, niejako „trzeciej”, instancji.

Odnosząc się do pierwszego zarzutu sformułowanego w kasacji, stwierdzić przede wszystkim należy, że Sąd Okręgowy – Sąd odwoławczy, nie mógł naruszyć wskazanych w kasacji przepisów postępowania. Nie przeprowadzał bowiem samodzielnie postępowania dowodowego, a w konsekwencji nie czynił własnych ustaleń faktycznych odnośnie zdrowia psychicznego M.S. Z przywołanej w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku argumentacji wynika za to, że Sąd odwoławczy

w pełni podzielił stanowisko Sądu Rejonowego tak w zakresie oceny sporządzonej wobec oskarżonej opinii sądowo – psychiatrycznej, jak i decyzji tego Sądu, o oddaleniu wniosku dowodowego o przeprowadzenie dowodu z opinii kolejnego zespołu biegłych psychiatrów. Sąd II instancji akcentował przy tym, iż znajdujące się w sprawie opinie psychiatryczne (pisemna i ustna) są jasne, spójne oraz zupełne. Stanowią przez to pełnowartościowy dowód w sprawie, na podstawie którego można było czynić ustalenia faktyczne w zakresie winy oskarżonej, jak również okoliczności ją limitujących.

W postępowaniu odwoławczym nie doszło zatem do naruszenia art. 193 k.p.k., gdyż dojść do tego nie mogło, a nie sposób stwierdzić, że kontrola odwoławcza nie została w rozważanym zakresie przeprowadzona, skoro Sąd II instancji odniósł się prawidłowo do podnoszonej w apelacji kwestii. Ten aspekt postępowania odwoławczego wskazuje nadto, że w aktualnym stanie procesowym sprawy nie sposób również zakwestionować prawidłowości podnoszonych obecnie w kasacji okoliczności, które w rzeczywistości dotyczą orzeczenia Sądu Rejonowego. Należy zresztą dostrzec, że art. 193 k.p.k. nie naruszył również Sąd *meriti*, który oceniając zdrowie psychiczne oskarżonej w swej argumentacji odwoływał się jedynie do treści sporządzonych wobec M.S. opinii, nie zastępując własną wiedzą tych specjalistycznych wiadomości. Tylko w tej ostatniej sytuacji można by skutecznie wywodzić o naruszeniu wspomnianej regulacji procesowej.

Nie doszło również do naruszenia art. 201 k.p.k., albowiem uznanie opinii za niejasną, niepełną w rozumieniu tego przepisu, jest domeną organu procesowego, a nie strony. Organ procesowy uznaje natomiast opinię za niejasną, kiedy np. nie można zrozumieć wywodów biegłego, gdy nie zawiera ona zrozumiałych wniosków, a także wtedy jeśli, treści opinii są niespójne, rozbieżne ze sobą lub pozostają w relacji wewnętrznej sprzeczności, czy też są wieloznaczne. Ocena wydanej w sprawie opinii, należy jednakże do sądów orzekających, które decydują o jej wartości przez pryzmat jej czytelności, spójności, merytorycznej zawartości i przydatności, a więc poprzez kryteria z art. 201 k.p.k. W niniejszej sprawie sądy obu instancji w tym zakresie słusznie nie stwierdziły mankamentów opinii, o których mowa w art. 201 k.p.k., a wynikało z nich, że M.S. miała w czasie popełnienia

zarzucanego czynu ograniczoną zdolność rozpoznania jego znaczenia oraz pokierowania swoim postępowaniem w rozumieniu art. 31 § 2 k.k.

Sąd II instancji wskazał, że istniejące u oskarżonej zaburzenia odpowiadają za występowanie w chwilach napięcia emocjonalnego stanów dysforii połączonych z zachowaniami nacechowanymi agresją czynną i werbalną, a czynnik silnego stresu – zgodnie ze stanowiskiem biegłych psychiatrów – nie wyłącza, lecz jedynie ogranicza jej poczytalność. Oskarżona, wbrew sugestiom skarżącej, mogła zatem pokierować swoim postępowaniem. W realiach tej sprawy, w odniesieniu do opinii sądowo-psychiatrycznej nie ma dalszej konieczności jej uzupełniania, bądź zastępowania opinią innego zespołu biegłych. Dodać do tego należy, że samo niezadowolenie strony z wniosków opinii oraz wdawanie się przezeń w nieuzasadnione rozważania natury specjalistycznej, a więc z zakresu wiedzy, której przecież obrońca nie posiada, nie stanowią wystarczającej postawy do stosowania art. 201 k.p.k.

Z powyższego wynika zatem, że kwestia poczytalności M.S., była przedmiotem pełnych rozważań przed Sądem I instancji, zaś w związku z zarzutami apelacji, została również objęta stosowną kontrolą instancyjną, spełniającą wszelkie kryteria sumienności. Stan zdrowia psychicznego oskarżonej został zatem gruntownie zweryfikowany i brak było podstaw to twierdzenia, że wobec M.S. zachodziły postawy do zastawiania art. 17 § 1 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 31 § 1 k.k., co czyni samorzutnie zarzut z pkt. a *tiret* pierwsze kasacji chybionym. Nie znajdując zatem postaw do uwzględniania kasacji, orzeczono jak w pkt. I postanowienia, uwzględniając zaś trudną sytuację materialną skazanej, o kosztach postępowania kasacyjnego rozstrzygnięto na podstawie art. 624 § 1 k.p.k.

[M.D.]

[as]

